

OPONENTSKÝ POSUDEK – DIPLOMOVÁ PRÁCE

Název: Hodnocení přínosu primárně preventivního programu Nevypuť duši pro jeho účastníky

Autorka: Bc. Kateřina Licholetova

Předkládaná diplomová práce se věnuje důležitému tématu prevence v oblasti duševního zdraví u adolescentů. V posledních letech je právě tato demografická skupina významně zasažená psychickými problémy ať už ve spojitosti s pandemií COVID-19 ale i skrze další faktory. Z tohoto důvodu vnímám, že téma práce je nadprůměrně aktuální a důležité.

Formální náležitosti práce:

Práce je klasicky členěná a má všechny potřebné náležitosti. Autorka cituje většinou správně, ovšem chybně využívá **zároveň kurzívu a uvozovky** u doslovných citací. Stejně tak citace delší, než tři řádky by měly být samostatným odstavcem a v menší velikosti. Na str. 34 jsou uvedené obrázky organizací bez zdroje a zároveň by bylo lepší zakomponovat názvy organizací do textu.

V některých částech také chybí nebo není jasné z jakého zdroje autorka čerpá, například na straně 8 je uvedeno „Světová zdravotnická organizace upozorňuje...“. Zároveň mám poměrně zásadní výtka k příliš **velkému množství doslovných citací**, na některých stránkách jsou například 4 doslovné citace, text poté působí jako pouze poskládaný z různých zdrojů bez většího propojení a vlastního aktivního zpracování autorky.

Teoretická část:

Teoretická část je obsáhlá, v některých částech mi však **není jasný logický postup** textu. Text také zároveň někdy naráží na nedostatečnou provázanost a srovnání jednotlivých zdrojů. Například hned na začátku u vymezení oblasti duševního zdraví a duševního onemocnění by si text zasloužil srovnání jednotlivých definic.

V části týkající se **duševního zdraví u dětí a dospívajících** autorka uvádí, že se zvýšilo procento duševních onemocnění v populaci z 20 na 30 %, není však jasné, zda se jedná o dospělou populaci nebo děti a mládež, na které je kapitola zaměřena. V textu pak chybí srovnání s českými výzkumy, které pravděpodobně nejsou dostupné, to by však mělo být v textu uvedeno. Zároveň text končí tak, že výše uvedené koresponduje s dokumentem Národní akční plán pro duševní zdraví do roku 2030, srovnání už však nepokračuje. Text tak vyznívá nedokončeně. Celkově by si tato část zasloužila více propracovat, zásadně mi zde chybí informace o nedostatku péče v oblasti duševního zdraví pro děti a dospívající. Což může být jedním z důležitých důvodů proč věnovat prevenci ještě více pozornosti.

Podobné problémy jako v této části jsou patrné i ve zbytku textu. Zároveň jsou další kapitoly velmi významně věnovány **pouze tématu primární prevence** a chybí v něm více psychologických témat, například by bylo užitečné zaměřit se na téma stigmatizace duševního zdraví mezi dětmi a dospívajícími (pokud k tomu existují výzkumy a zdroje). Užitečné by také bylo uvést, jak by programy primární prevence mohly navazovat na školní výuku, jaká

by mohla být role školních psychologů a dalších poradenských pracovníků apod. Text vyznívá převážně tak, že primární prevence je skoro jedinou možností, jak téma duševního zdraví do škol dostat, a přitom je spolupráce různých subjektů v této oblasti pro efektivní a dlouhodobý vliv podle mého názoru klíčová.

Praktická část:

Empirická část začíná cíli a výzkumnými otázkami, které jsou formulovány srozumitelně. Vzhledem k tomu, že se ale jedná o kvantitativní výzkum **chybí výzkumné hypotézy**. Také chybí popis etického ošetření, zarazilo mě, že v textu je uvedeno, že si respondenti nebyli vědomí toho, že se dotazníky budou od nich vybírat (s. 44).

V **popisu vzorku** by bylo užitečné mít i popis podle velikosti školy, typu školy a jejího umístění, což může mít také vliv na výsledky. Zároveň popis dotazníku je matoucí, autorka využívá označení jako Pre2 a Past4, což je pro čtenáře velmi nesrozumitelné. Na druhou stranu popis zpracování dat je popsán velmi dobře.

Výzkum a jeho výsledky naráží významně na **limity použitého dotazníku**, což autorka dostatečně reflektuje. Není jasné na základě, čeho byl dotazník sestaven (například zda byl pro inspiraci použit existující zahraniční dotazník). Položky jsou formulovány méně jasně a je možné je vykládat více způsoby. Autorka většinu limitů uvádí na konci textu, kromě nejasně formulovaných položek, to může být i sociální desirabilita, malý odstup mezi programem a sběrem dotazníků apod. Ve výsledcích je také drobná nejasnost např. na str. 53 kdy na jedné straně se uvádí že výsledek testu je signifikantní na hladině významnosti 0,05 a v tabulce je uvedena hladina významnosti 0,01.

Závěr:

I přes uvedené obtíže splňuje dle mého názoru práce všechny náležitosti diplomové práce a zároveň pokrývá velmi důležité téma, kterému je nutné věnovat dostatek pozornosti, proto jí doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1) Čím je možné vysvětlit na základě odborné literatury a výzkumů genderové rozdíly v některých položkách dotazníku, jak se liší postoj k duševnímu zdraví a duševnímu onemocnění mezi ženami a muži?
- 2) V textu autorka zmiňuje, že by podobný program bylo užitečné připravit i pro mladší děti. Kdy nejdříve je podle Vás možné začít s tímto tématem v rámci primární prevence? Jak byste program upravila a na co ho zaměřila?
- 3) Jak byste doporučila upravit použitý dotazník?